

ΟΔΗΓΙΑ 92/57/ΕΟΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 24ης Ιουνίου 1992

σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια (όγδοη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 118 Α,

την πρόταση της Επιτροπής ⁽¹⁾, που υποβλήθηκε μετά τη γνωμοδότηση της συμβουλευτικής επιτροπής για την ασφάλεια, την υγιεινή και την προστασία της υγείας στους χώρους εργασίας,

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ⁽²⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽³⁾,

Εκτιμώντας:

ότι στο άρθρο 118 Α της συνθήκης προβλέπεται ότι το Συμβούλιο θεσπίζει, με οδηγία, τις ελάχιστες προδιαγραφές για να προωθήσει την καλύτερευση, ιδίως, του χώρου της εργασίας, με στόχο την εξασφάλιση υψηλότερου επιπέδου προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων·

ότι, σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, στις οδηγίες αυτές αποφεύγεται η επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών εξαναγκασμών οι οποίοι θα εμπόδιζαν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων·

ότι η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το πρόγραμμα της στον τομέα της ασφάλειας, της υγιεινής και της υγείας στους χώρους εργασίας ⁽⁴⁾, προβλέπει την έκδοση οδηγίας με σκοπό την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια·

ότι το Συμβούλιο, στο ψήφισμά του της 21ης Δεκεμβρίου 1987 σχετικά με την ασφάλεια, την υγιεινή και την υγεία στους χώρους εργασίας ⁽⁵⁾, σημείωσε την πρόθεση της Επιτροπής να του υποβάλει σύντομα ελάχιστες προδιαγραφές σχετικά με τα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια·

ότι τα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια αποτελούν ένα τομέα δραστηριότητας που εκθέτει τους εργαζόμενους σε ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους·

ότι, για περισσότερα από τα μισά εργατικά ατυχήματα στα εργοτάξια, μέσα στην Κοινότητα, συνετέλεσαν ακατάλλη-

λες αρχιτεκτονικές ή/και οργανωτικές επιλογές ή κακός προγραμματισμός των εργασιών κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου·

ότι σε κάθε κράτος μέλος οι αρμόδιες αρχές σε θέματα ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας οφείλουν να ενημερώνονται, πριν από την έναρξή τους, για την πραγματοποίηση εργασιών των οποίων η σημασία ξεπερνά ένα ορισμένο επίπεδο·

ότι, κατά την εκτέλεση ενός έργου, ένα λάθος συντονισμού, ιδίως λόγω του γεγονότος της ταυτόχρονης ή διαδοχικής παρουσίας συνεργείων διαφορετικών επιχειρήσεων στο ίδιο προσωρινό ή κινητό εργοτάξιο, μπορεί να έχει ως συνέπεια έναν υψηλό αριθμό εργατικών ατυχημάτων·

ότι, κατά συνέπεια, καθίσταται αναγκαίο να ενισχυθεί ο συντονισμός ανάμεσα στους διάφορους παρεμβαίνοντες ήδη από το στάδιο της εκπόνησης της μελέτης του έργου, όπως επίσης και κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του έργου·

ότι η τήρηση των ελάχιστων προδιαγραφών που μπορούν να εξασφαλίσουν ένα καλύτερο επίπεδο ασφάλειας και υγείας μέσα στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την προστασία της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων·

ότι, εξάλλου, οι ελεύθεροι επαγγελματίες και οι εργοδότες όταν ασκούν οι ίδιοι επαγγελματική δραστηριότητα σε ένα προσωρινό ή κινητό εργοτάξιο, μπορεί, με τη δραστηριότητά τους, να θέσουν σε κίνδυνο την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων·

ότι, κατά συνέπεια, θα πρέπει να επεκταθούν στους ελεύθερους επαγγελματίες και στους εργοδότες όταν ασκούν οι ίδιοι επαγγελματική δραστηριότητα, ορισμένες σχετικές διατάξεις της οδηγίας 89/655/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 1989 σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους (δεύτερη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) ⁽⁶⁾ και της οδηγίας 89/656/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 1989 σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία (τρίτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) ⁽⁷⁾·

ότι η παρούσα οδηγία αποτελεί ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ του

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 213 της 28. 8. 1990, σ. 2 και ΕΕ αριθ. C 112 της 27. 4. 1991, σ. 4.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. C 78 της 18. 3. 1990, σ. 172 και ΕΕ αριθ. C 150 της 15. 6. 1992.

⁽³⁾ ΕΕ αριθ. C 120 της 6. 5. 1991, σ. 24.

⁽⁴⁾ ΕΕ αριθ. C 28 της 3. 2. 1988, σ. 3.

⁽⁵⁾ ΕΕ αριθ. C 28 της 3. 2. 1988, σ. 1.

⁽⁶⁾ ΕΕ αριθ. L 393 της 30. 12. 1989, σ. 13.

⁽⁷⁾ ΕΕ αριθ. L 393 της 30. 12. 1989, σ. 18.

Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 1989 σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία ⁽¹⁾· ότι, λόγω του γεγονότος αυτού, οι διατάξεις της εν λόγω οδηγίας εφαρμόζονται πλήρως στον τομέα των προσωρινών ή κινητών εργοταξίων με την επιφύλαξη των πλέον δεσμευτικών ή/και ειδικών διατάξεων που περιέχονται στην παρούσα οδηγία·

ότι η παρούσα οδηγία αποτελεί ένα συγκεκριμένο στοιχείο στα πλαίσια της υλοποίησης της κοινωνικής διάστασης της εσωτερικής αγοράς, κυρίως σε ό,τι αφορά το θέμα που θίγει η οδηγία 89/106/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1988 για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά τα προϊόντα του τομέα των δομικών κατασκευών ⁽²⁾, και το θέμα που θίγει η οδηγία 89/440/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 1989 για την τροποποίηση της οδηγίας 71/305/ΕΟΚ περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων ⁽³⁾·

ότι, δυνάμει της αποφάσεως 74/325/ΕΟΚ ⁽⁴⁾, η Επιτροπή ζήτησε τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής για την ασφάλεια, την υγιεινή και την προστασία της υγείας στους χώρους εργασίας, ενόψει της επεξεργασίας προτάσεων στον τομέα αυτό,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Η παρούσα οδηγία, που είναι η όγδοη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, καθορίζει ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 2 στοιχείο α).

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις δραστηριότητες γεωτρήσεων και εξόρυξης στις εξορυκτικές βιομηχανίες κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 2 της απόφασης 74/326/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 1974 περί επεκτάσεως της αρμοδιότητας του μονίμου οργάνου για την ασφάλεια και την προστασία της υγείας στα ανθρακωρυχεία στο σύνολο των εξορυκτικών βιομηχανιών ⁽⁵⁾.

3. Οι διατάξεις της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ εφαρμόζονται πλήρως στο σύνολο του τομέα ο οποίος αναφέρεται στην παράγραφο 1, με την επιφύλαξη των πλέον δεσμευτικών ή/και ειδικών διατάξεων που περιέχονται στην παρούσα οδηγία.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. L 183 της 29. 6. 1989, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. L 40 της 11. 2. 1989, σ. 12.

⁽³⁾ ΕΕ αριθ. L 210 της 21. 7. 1989, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 90/380/ΕΟΚ (ΕΕ αριθ. L 187 της 19. 7. 1990, σ. 55).

⁽⁴⁾ ΕΕ αριθ. L 185 της 9. 7. 1974, σ. 15. Απόφαση όπως τροποποιήθηκε από την πράξη προσχώρησης του 1985.

⁽⁵⁾ ΕΕ αριθ. L 185 της 9. 7. 1974, σ. 18.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

- α) «προσωρινά ή κινητά εργοτάξια» (που στο εξής αποκαλούνται «εργοτάξια»: κάθε εργοτάξιο όπου πραγματοποιούνται εργασίες —οικοδομικές και πολιτικού μηχανικού— των οποίων ενδεικτικός κατάλογος περιλαμβάνεται στο παράρτημα I·
- β) «κύριος του έργου» κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου πραγματοποιείται ένα έργο·
- γ) «ανάδοχος» κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί η μελέτη ή/και η εκτέλεση ή/και η επίβλεψη της εκτέλεσης του έργου για λογαριασμό του κυρίου του έργου·
- δ) «ελεύθερος επαγγελματίας» κάθε άτομο, εκτός εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 3 στοιχεία α) και β) της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, του οποίου η επαγγελματική δραστηριότητα συμβάλλει στην εκτέλεση του έργου·
- ε) «συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου» κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο ο κύριος του έργου ή/και ο ανάδοχος, κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου, αναθέτει την εκτέλεση των καθηκόντων που προβλέπονται στο άρθρο 5·
- στ) «συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου» κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο ο κύριος του έργου ή/και ο ανάδοχος, κατά την εκτέλεση του έργου, αναθέτει την εκτέλεση των καθηκόντων που προβλέπονται στο άρθρο 6.

Άρθρο 3

Συντονιστές — Σχέδια ασφάλειας και υγείας — Εκ των προτέρων γνωστοποίηση

1. Για εργοτάξιο όπου είναι παρόντα πολλά συνεργεία, ο κύριος του έργου ή ο ανάδοχος διορίζει έναν ή περισσότερους συντονιστές σε θέματα ασφάλειας και υγείας όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 2 στοιχεία ε) και στ).
2. Πριν από την έναρξη λειτουργίας εργοταξίου, ο κύριος του έργου ή ο ανάδοχος μεριμνά για την εκπόνηση σχεδίου ασφάλειας και υγείας σύμφωνα με το άρθρο 5 στοιχείο β).

Τα κράτη μέλη μπορούν, κατόπιν συννενοήσεως με τους κοινωνικούς εταίρους, να παρεκκλίνουν από τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου, εκτός εάν πρόκειται για εργασίες που ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους όπως αυτές απαριθμούνται στο παράρτημα II.

3. Προκειμένου για εργοτάξιο:

- με προβλεπόμενη διάρκεια εργασιών που υπερβαίνει τις 30 εργάσιμες ημέρες και στο οποίο ασχολούνται ταυτόχρονα περισσότεροι από 20 εργαζόμενοι

ή

- με προβλεπόμενο όγκο εργασίας που υπερβαίνει τα 500 μεροκάματα,

ο κύριος του έργου ή ο ανάδοχος να διαβιβάζει στις αρμόδιες αρχές, πριν από την έναρξη των εργασιών, την εκ των προτέρων γνωστοποίηση που καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα III.

Η εκ των προτέρων γνωστοποίηση πρέπει να αναρτάται κατά τρόπο εμφανή στο εργοτάξιο και, εάν χρειάζεται, να ενημερώνεται.

Άρθρο 4

Εκπόνηση της μελέτης του έργου: γενικές αρχές

Κατά τα στάδια σύλληψης, επεξεργασίας και εκπόνησης της μελέτης του έργου, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τον ανάδοχο και, ενδεχομένως, από τον κύριο του έργου οι γενικές αρχές πρόληψης, σε θέματα ασφάλειας και υγείας, που αναφέρονται στην οδηγία 89/391/ΕΟΚ, ιδίως:

- για τις αρχιτεκτονικές, τεχνικές ή/και οργανωτικές επιλογές προκειμένου να προγραμματίζονται οι διάφορες εργασίες ή φάσεις εργασίας που διεξάγονται ταυτόχρονα ή διαδοχικά.
- για την πρόβλεψη της διάρκειας εκτέλεσης των διάφορων αυτών εργασιών ή φάσεων εργασίας.

Λαμβάνεται επίσης υπόψη, κάθε φορά που κρίνεται αναγκαίο, κάθε σχέδιο ασφάλειας και υγείας και κάθε φάκελος που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 5 στοιχεία β) ή γ) ή αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με το άρθρο 6 στοιχείο γ).

Άρθρο 5

Εκπόνηση της μελέτης του έργου: καθήκοντα των συντονιστών

Ο ή οι συντονιστές που ορίζεται(ονται) σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1, για θέματα ασφάλειας και υγείας εργοταξίου κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου:

- α) συντονίζει(ουν) την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4·
- β) καταρτίζει(ουν) ή αναθέτει(ουν) την κατάρτιση σχεδίου ασφάλειας και υγείας, όπου διευκρινίζονται οι κανόνες που θα εφαρμόζονται στο εν λόγω εργοτάξιο, αφού ληφθούν υπόψη οι τυχόν δραστηριότητες εκμετάλλευσης που διεξάγονται στον τόπο του έργου· αυτό το σχέδιο πρέπει επιπλέον να περιέχει ειδικά μέτρα για τις εργασίες που περιλαμβάνονται σε μία ή περισσότερες κατηγορίες του παραρτήματος II·
- γ) καταρτίζει(ουν) φάκελο προσαρμοσμένο στα χαρακτηριστικά του έργου, όπου θα αναφέρονται τα χρήσιμα

στοιχεία σε θέματα ασφάλειας και υγείας τα οποία θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες.

Άρθρο 6

Εκτέλεση του έργου: καθήκοντα των συντονιστών

Ο ή οι συντονιστές που ορίζεται(ονται) σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 για θέματα ασφάλειας και υγείας:

- α) συντονίζει(ουν) την εφαρμογή των γενικών αρχών πρόληψης και ασφαλείας:
 - στις τεχνικές ή/και οργανωτικές επιλογές προκειμένου να προγραμματίζονται οι διάφορες εργασίες ή φάσεις εργασίας που διεξάγονται ταυτόχρονα ή διαδοχικά,
 - στην πρόβλεψη της διάρκειας εκτέλεσης των διάφορων αυτών εργασιών ή φάσεων εργασίας·
- β) συντονίζει(ουν) την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων μεριμνώντας ώστε οι εργοδότες και, εάν αυτό είναι αναγκαίο, για την προστασία των εργαζομένων, οι ελεύθεροι επαγγελματίες:
 - να εφαρμόζουν με συνέπεια τις αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 8,
 - να εφαρμόζουν, όποτε απαιτείται, το σχέδιο ασφάλειας και υγείας που αναφέρεται στο άρθρο 5 στοιχείο β)·
- γ) αναπροσαρμόζει(ουν) ή μεριμνά ώστε να αναπροσαρμοστεί ενδεχομένως το σχέδιο ασφάλειας και υγείας που προβλέπεται στο άρθρο 5 στοιχείο β) και ο φάκελος που προβλέπεται στο άρθρο 5 στοιχείο γ), σε συνάρτηση με την εξέλιξη των εργασιών και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις που έχουν επέλθει·
- δ) οργανώνει(ουν), μεταξύ των εργοδοτών, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που διαδέχονται ο ένας τον άλλο στο εργοτάξιο, τη συνεργασία και το συντονισμό των δραστηριοτήτων για την προστασία των εργαζομένων και την πρόληψη των ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών, καθώς και την αμοιβαία ενημέρωσή τους, όπως προβλέπεται στο άρθρο 6 παράγραφος 4 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, μεριμνώντας για τη συμμετοχή, εφόσον υπάρχει ανάγκη, των ελεύθερων επαγγελματιών·
- ε) συντονίζει(ουν) την εποπτεία της ορθής εφαρμογής των εργασιακών διαδικασιών,
- στ) λαμβάνει(ουν) τα αναγκαία μέτρα ώστε να επιτρέπεται η είσοδος στο εργοτάξιο μόνο στα πρόσωπα που έχουν τη σχετική άδεια.

Άρθρο 7

Ευθύνη των κυρίων του έργου και αναδόχων καθώς και των εργοδοτών

1. Εάν ένας ανάδοχος ή ένας κύριος του έργου έχει αναθέσει σε ένα ή περισσότερους συντονιστές να εκτελέσουν

τα καθήκοντα που αναφέρονται στα άρθρα 5 και 6, αυτό δεν τον απαλλάσσει από τις ευθύνες του στον τομέα αυτόν.

2. Η εφαρμογή των άρθρων 5 και 6 και της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δεν επηρεάζει την αρχή της ευθύνης των εργοδοτών που προβλέπεται στην οδηγία 89/391/ΕΟΚ.

Άρθρο 8

Εφαρμογή του άρθρου 6 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ

Κατά την εκτέλεση του έργου, οι αρχές που περιλαμβάνονται στο άρθρο 6 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ εφαρμόζονται, κυρίως όσον αφορά:

- α) τη διατήρηση του εργοταξίου σε ικανοποιητική κατάσταση, από άποψη τάξεως υγιεινής·
- β) την επιλογή της τοποθέτησης των θέσεων εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες πρόσβασης στις θέσεις αυτές, καθώς και τον καθορισμό των οδών ή ζωνών μετακίνησης ή κυκλοφορίας·
- γ) τις συνθήκες μεταφοράς των διάφορων υλικών·
- δ) την τακτική συντήρηση, τον έλεγχο πριν από την έναρξη της λειτουργίας και τον περιοδικό έλεγχο των εγκαταστάσεων και των μηχανικών διατάξεων, ώστε να αποφεύγονται οι ατέλειες που θα μπορούσαν να βλάψουν την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων·
- ε) την οριοθέτηση και τη διευθέτηση των ζωνών αποθήκευσης και εναπόθεσης των διάφορων υλικών, ειδικότερα εφόσον πρόκειται για επικίνδυνα υλικά ή ουσίες·
- στ) τις συνθήκες αποκομιδής των επικίνδυνων υλικών που χρησιμοποιήθηκαν·
- ζ) την αποθήκευση και τη διάθεση ή την αποκομιδή των απορριμμάτων και των άχρηστων υλικών·
- η) την αναπροσαρμογή, ανάλογα με την πορεία των εργασιών στο εργοτάξιο, της πραγματικής διάρκειας για τα διάφορα είδη ή στάδια εργασίας·
- θ) τη συνεργασία μεταξύ των εργοδοτών και των ελεύθερων επαγγελματιών·
- ι) τις αλληλεπιδράσεις με δραστηριότητες εκμετάλλευσης στο χώρο μέσα ή κοντά στον οποίο έχει εγκατασταθεί το εργοτάξιο.

Άρθρο 9

Υποχρεώσεις των εργοδοτών

Για να διαφυλάξουν την ασφάλεια και την υγεία στο εργοτάξιο, και υπό τις προϋποθέσεις των άρθρων 6 και 7 οι εργοδότες:

- α) λαμβάνουν μέτρα σύμφωνα με τις ελάχιστες προδιαγραφές που περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV, ιδίως κατά την εφαρμογή του άρθρου 8 και

- β) λαμβάνουν υπόψη τις υποδείξεις του ή των συντονιστών για θέματα ασφάλειας και υγείας.

Άρθρο 10

Υποχρεώσεις άλλων ομάδων προσώπων

1. Για την ασφάλεια και τη διαφύλαξη της υγείας στο εργοτάξιο, οι ελεύθεροι επαγγελματίες:

α) συμμορφώνονται κατ' αναλογία:

- i) με το άρθρο 6 παράγραφος 4 και το άρθρο 13 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ καθώς και με το άρθρο 8 και το παράρτημα IV της παρούσας οδηγίας,
- ii) με το άρθρο 4 της οδηγίας 89/655/ΕΟΚ και με τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματός της,
- iii) με το άρθρο 3, το άρθρο 4 παράγραφοι 1 έως 4 και 9 και με το άρθρο 5 της οδηγίας 89/656/ΕΟΚ·

β) λαμβάνουν υπόψη τις υποδείξεις του ή των συντονιστών για θέματα ασφάλειας και υγείας.

2. Για την ασφάλεια και τη διαφύλαξη της υγείας στο εργοτάξιο, οι εργοδότες, όταν ασκούν οι ίδιοι επαγγελματική δραστηριότητα στο εργοτάξιο:

α) συμμορφώνονται κατ' αναλογία:

- i) με το άρθρο 13 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ,
- ii) με το άρθρο 4 της οδηγίας 89/655/ΕΟΚ και με τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματός της,
- iii) με το άρθρο 3, το άρθρο 4 παράγραφοι 1 έως 4 και 9 και το άρθρο 5 της οδηγίας 89/656/ΕΟΚ·

β) λαμβάνουν υπόψη τις υποδείξεις του ή των συντονιστών για θέματα ασφάλειας και υγείας.

Άρθρο 11

Ενημέρωση των εργαζομένων

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 10 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, οι εργαζόμενοι ή/και οι εκπρόσωποί τους ενημερώνονται για όλα τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται όσον αφορά την ασφάλεια και την υγεία τους στο εργοτάξιο.

2. Οι πληροφορίες πρέπει να είναι κατανοητές για τους εργαζόμενους τους οποίους αφορούν.

Άρθρο 12

Διαβούλευση και συμμετοχή των εργαζομένων

Η διαβούλευση και η συμμετοχή των εργαζομένων ή/και των εκπροσώπων τους πραγματοποιούνται, για τα θέματα που καλύπτονται από τα άρθρα 6, 8 και 9 της παρούσας οδηγίας,

σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, προβλέποντας κάθε φορά που αυτό καθίσταται αναγκαίο και λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα των κινδύνων και το μέγεθος του εργοταξίου τον κατάλληλο συντονισμό μεταξύ των εργαζομένων ή/και των εκπροσώπων των εργαζομένων στις επιχειρήσεις οι οποίες ασκούν τις δραστηριότητές τους στον τόπο εργασίας.

Άρθρο 13

Τροποποίηση των παραρτημάτων

1. Οι τροποποιήσεις των παραρτημάτων I, II και III θεσπίζονται από το Συμβούλιο με τη διαδικασία του άρθρου 118 Α της συνθήκης.

2. Οι καθαρά τεχνικής φύσεως προσαρμογές του παραρτήματος IV σε συνάρτηση με:

- την έκδοση οδηγιών για την τεχνική εναρμόνιση και την τυποποίηση, σχετικά με τα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια
ή/και
- την τεχνική πρόοδο, την εξέλιξη των διεθνών ρυθμίσεων ή προδιαγραφών ή των γνώσεων στον τομέα των προσωρινών ή κινητών εργοταξίων,

θεσπίζονται βάσει της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 17 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ.

Άρθρο 14

Τελικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 1993.

Πληροφορούν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

2. Όταν τα κράτη θεσπίζουν αυτές τις διατάξεις, οι διατάξεις αυτές αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος αυτής της αναφοράς καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

3. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου που έχουν ήδη θεσπίσει ή που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

4. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή, ανά τετραετία, έκθεση σχετικά με την πρακτική εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, αναφέροντας τις απόψεις των κοινωνικών εταίρων.

Η Επιτροπή ενημερώνει σχετικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Κοινωνική και Οικονομική Επιτροπή και τη συμβουλευτική επιτροπή για την ασφάλεια, την υγιεινή και την υγεία στους χώρους εργασίας.

5. Η Επιτροπή υποβάλλει περιοδικά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση για την εφαρμογή της οδηγίας, λαμβάνοντας υπόψη τις παραγράφους 1, 2, 3 και 4.

Άρθρο 15

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Λουξεμβούργο, 24 Ιουνίου 1992.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

José da SILVA PENEDA

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 2 ΣΤΟΙΧΕΙΟ α) ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

1. Εκσκαφές	8. Επισκευές
2. Χωματουργικές εργασίες	9. Διαλύσεις
3. Κατασκευές	10. Κατεδαφίσεις
4. Συναρμολόγηση και αποσυναρμολόγηση προκατασκευασμένων στοιχείων	11. Έκτακτη συντήρηση
5. Διαμόρφωση ή εξοπλισμός	12. Τακτική συντήρηση — Εργασίες βαφής και καθαρισμού
6. Μετατροπές	13. Εξυγίανση
7. Ανακαινίσεις	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΕΝΕΧΟΥΝ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΔΑΦΙΟ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

1. Εργασίες που εκθέτουν τους εργαζομένους σε κινδύνους καταπλακώσεως, βυθίσεως σε άμμο/λάσπη ή πτώσεως από ύψος, οι οποίοι επιδεινώνονται ιδιαίτερα από τη φύση της δραστηριότητας ή των μεθόδων που χρησιμοποιούνται ή από το περιβάλλον της θέσεως εργασίας ή του έργου (*).
2. Εργασίες που εκθέτουν εργαζομένους σε χημικές ή βιολογικές ουσίες οι οποίες, είτε παρουσιάζουν ιδιαίτερο κίνδυνο για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, είτε περιλαμβάνουν νομική απαίτηση παρακολούθησης της υγείας.
3. Εργασίες με ιοντίζουσες ακτινοβολίες οι οποίες απαιτούν τον καθορισμό ελεγχόμενων ή επιτηρουμένων περιοχών όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 20 της οδηγίας 80/836/Ευρατόμ (¹).
4. Εργασίες κοντά σε ηλεκτρικούς αγωγούς υψηλής τάσης.
5. Εργασίες σε μέρη όπου υπάρχει κίνδυνος πνιγμού.
6. Φρέατα, υπόγειες χωματουργικές εργασίες και σήραγγες.
7. Εργασίες καταδύσεων με αναπνευστική συσκευή.
8. Εργασίες με θάλαμο πεπιεσμένου αέρα.
9. Εργασίες που συνεπάγονται τη χρήση εκρηκτικών υλών.
10. Εργασίες συναρμολόγησης ή αποσυναρμολόγησης βαρέων προκατασκευασμένων στοιχείων.

(*) Για την εφαρμογή του σημείου 1, τα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να καθορίζουν αριθμητικές ενδείξεις σχετικές με ειδικές καταστάσεις.

(¹) ΕΕ αριθ. L 246 της 17. 9. 1980, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 84/467/Ευρατόμ (ΕΕ αριθ. L 265 της 5. 10. 1984, σ. 4).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΝ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3
ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3 ΠΡΩΤΟ ΕΛΑΦΙΟ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ**

1. Ημερομηνία διαβίβασης:
2. Ακριβής διεύθυνση του εργοταξίου:
.....
3. Κύριος(οι) του έργου [όνομα(τα) και διεύθυνση(εις)]:
.....
4. Είδος του έργου:
5. Ανάδοχος(οι) [όνομα(τα) και διεύθυνση(εις)]:
.....
6. Συντονιστής(ές) σε θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου [όνομα(τα) και διεύθυνση(εις)]:
.....
7. Συντονιστής(ές) σε θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση του έργου [όνομα(τα) και διεύθυνση(εις)]:
.....
.....
8. Προβλεπόμενη ημερομηνία έναρξης των εργασιών στο εργοτάξιο:
9. Προβλεπόμενη διάρκεια του εργοταξίου:
10. Προβλεπόμενος μέγιστος αριθμός εργαζομένων στο εργοτάξιο:
11. Προβλεπόμενος αριθμός συνεργείων επιχειρήσεων και ελεύθερων επαγγελματιών στο εργοτάξιο:
.....
12. Στοιχεία των επιχειρήσεων που έχουν ήδη επιλεγεί:
.....
.....
.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ

άρθρο 9 στοιχείο α) και άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο i) της οδηγίας

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

Οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν παράρτημα εφαρμόζονται κάθε φορά που αυτό απαιτείται από τα χαρακτηριστικά του εργοταξίου ή της δραστηριότητας, από τις περιστάσεις ή από ενδεχόμενο κίνδυνο.

Για τους σκοπούς του παρόντος παραρτήματος, ο όρος «χώροι» καλύπτει, μεταξύ άλλων, και τα παραπήγματα.

ΜΕΡΟΣ Α

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ

1. *Σταθερότητα και στερεότητα*
 - 1.1. Τα υλικά, και γενικότερα οποιοδήποτε στοιχείο που θα μπορούσε κατά τις μετακινήσεις να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων πρέπει να σταθεροποιείται με κατάλληλο και ασφαλή τρόπο.
 - 1.2. Η πρόσβαση στις στέγες ή σε οποιαδήποτε άλλη επιφάνεια κατασκευασμένη από υλικά μη επαρκούς αντοχής επιτρέπεται μόνον εφόσον παρέχεται ο αναγκαίος εξοπλισμός ή τα κατάλληλα μέσα προκειμένου η εργασία να διεξαχθεί κατά τρόπο ασφαλή.
2. *Εγκαταστάσεις διανομής ενέργειας*
 - 2.1. Οι εγκαταστάσεις πρέπει να σχεδιάζονται, να κατασκευάζονται και να χρησιμοποιούνται ούτως ώστε να μην αποτελούν κίνδυνο πυρκαγιάς ή έκρηξης και να παρέχουν στους εργαζομένους την απαραίτητη προστασία κατά των κινδύνων ηλεκτροπληξίας από άμεση ή έμμεση επαφή.
 - 2.2. Κατά το σχεδιασμό, την κατασκευή, την επιλογή του υλικού και των διατάξεων προστασίας θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη το είδος και η ισχύς της διανεμόμενης ενέργειας, η επίδραση εξωτερικών παραγόντων και η τεχνική ικανότητα των ατόμων που έχουν πρόσβαση σε τμήματα της εγκατάστασης.
3. *Οδοί και έξοδοι κινδύνου*
 - 3.1. Οι οδοί και οι έξοδοι κινδύνου πρέπει να παραμένουν ελεύθερες και να οδηγούν με το συντομότερο δυνατό τρόπο σε ζώνη ασφαλείας.
 - 3.2. Σε περίπτωση κινδύνου, όλες οι θέσεις εργασίας θα πρέπει να μπορούν να εκκενώνονται γρήγορα και υπό συνθήκες μέγιστης ασφάλειας για τους εργαζομένους.
 - 3.3. Ο αριθμός, η κατανομή και οι διαστάσεις των οδών και εξόδων κινδύνου εξαρτώνται από τη χρήση, τον εξοπλισμό και τις διαστάσεις του εργοταξίου και των χώρων εργασίας, καθώς και από το μέγιστο αριθμό των ατόμων που μπορεί να βρίσκονται εκεί.
 - 3.4. Οι ειδικές οδοί και έξοδοι κινδύνου πρέπει να επισημαίνονται σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες που μεταγράφουν την οδηγία 77/576/ΕΟΚ ⁽¹⁾.
Η σήμανση πρέπει να έχει την απαραίτητη αντοχή και να επιτίθεται σε κατάλληλα σημεία.
 - 3.5. Οι οδοί και οι έξοδοι κινδύνου, όπως και οι διάδρομοι κυκλοφορίας και οι θύρες πρόσβασης σε αυτούς, δεν πρέπει να φράσσονται από αντικείμενα, ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανεμπόδιστα ανά πάσα στιγμή.
 - 3.6. Σε περίπτωση βλάβης του φωτισμού, οι οδοί και οι έξοδοι κινδύνου που χρειάζονται φωτισμό πρέπει να διαθέτουν εφεδρικό φωτισμό επαρκούς εντάσεως.
4. *Πυρανίχνευση και πυρόσβεση*
 - 4.1. Ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του εργοταξίου και τις διαστάσεις και τη χρήση των χώρων, τον υπάρχοντα εξοπλισμό, τα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά των χρησιμοποιούμενων ουσιών και υλικών καθώς και το μέγιστο αριθμό των ατόμων που μπορούν να βρίσκονται εκεί, πρέπει να προβλέπεται επαρκής αριθμός κατάλληλων πυροσβεστικών μέσων και, εφόσον χρειάζεται, ανιχνευτές πυρκαγιάς και συστήματα συναγερμού.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. L 229 της 7. 9. 1977, σ. 12. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 79/640/ΕΟΚ (ΕΕ αριθ. L 183 της 19. 7. 1979, σ. 1).

- 4.2. Τα εν λόγω πυροσβεστικά μέσα, οι ανιχνευτές πυρκαγιάς και τα συστήματα συναγερμού πρέπει να ελέγχονται και να συντηρούνται τακτικά. Πρέπει να πραγματοποιούνται δοκιμές και ασκήσεις κατά τακτά χρονικά διαστήματα.
- 4.3. Τα μη αυτόματα πυροσβεστικά μέσα πρέπει να είναι εύκολα προσιτά και εύχρηστα.
Πρέπει, επίσης να επισημαίνονται σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες που μεταγράφουν την οδηγία 77/576/ΕΟΚ.
Η σήμανση πρέπει να έχει την απαραίτητη αντοχή και να επιτίθεται σε κατάλληλα σημεία.
5. *Αερισμός*
Λαμβανομένη υπόψη των μεθόδων εργασίας και της σωματικής προσπάθειας την οποία καταβάλλουν οι εργαζόμενοι, πρέπει να προβλέπεται η παροχή καθαρού αέρα σε επαρκείς ποσότητες.
Εάν χρησιμοποιείται εγκατάσταση αερισμού, πρέπει να τηρείται σε κατάσταση καλής λειτουργίας και να μην εκθέτει τους εργαζομένους σε ρεύματα αέρος που βλάπτουν την υγεία.
Πρέπει να προβλέπεται σύστημα ελέγχου για την αναγγελία των βλαβών, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για την υγεία των εργαζομένων.
6. *Έκθεση σε ειδικούς κινδύνους*
6.1. Οι εργαζόμενοι δεν πρέπει να εκτίθενται σε ηχοστάθμες βλαβερές για την υγεία τους ούτε σε εξωτερικές βλαβερές επιδράσεις (π.χ. αέρια, ατμοί, σκόνη).
6.2. Εάν οι εργαζόμενοι είναι υποχρεωμένοι να εισέρχονται σε ζώνες όπου ο αέρας ενδέχεται να περιέχει τοξικές ή βλαβερές ουσίες, να έχει χαμηλή περιεκτικότητα σε οξυγόνο ή, τέλος, να είναι εύφλεκτος, ο αέρας εντός των ζωνών αυτών πρέπει να ελέγχεται και πρέπει να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη κάθε κινδύνου.
6.3. Οι εργαζόμενοι δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να εκτίθενται σε επικίνδυνη ατμόσφαιρα κλειστού χώρου.
Πρέπει τουλάχιστον να παρακολουθούνται συνεχώς από έξω και να λαμβάνονται όλες οι απαραίτητες προφυλάξεις προκειμένου να μπορεί να τους παρασχεθεί αποτελεσματική και άμεση βοήθεια.
7. *Θερμοκρασία*
Η θερμοκρασία στους χώρους εργασίας πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του ανθρώπινου οργανισμού κατά το χρόνο εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις εφαρμοζόμενες μεθόδους εργασίας και τη σωματική προσπάθεια που καταβάλουν οι εργαζόμενοι.
8. *Φυσικός και τεχνητός φωτισμός των θέσεων εργασίας, των χώρων και των οδών κυκλοφορίας στο εργοτάξιο*
8.1. Οι θέσεις εργασίας, οι χώροι και οι οδοί κυκλοφορίας πρέπει όσο είναι δυνατό να διαθέτουν επαρκή φυσικό φωτισμό και να φωτίζονται κατάλληλα και επαρκώς με τεχνητό φωτισμό κατά τη διάρκεια της νύχτας και όταν το φως της ημέρας δεν επαρκεί· εφόσον είναι απαραίτητο, πρέπει να χρησιμοποιούνται φορητές πηγές φωτισμού με προστασία κατά των κραδασμών.
Το χρώμα του τεχνητού φωτός δεν πρέπει να αλλοιώνει ή επηρεάζει την οπτική αντίληψη των σημάτων ή των πινακίδων σήμανσης.
8.2. Οι εγκαταστάσεις φωτισμού των χώρων, των θέσεων εργασίας και των οδών κυκλοφορίας πρέπει να τοποθετούνται κατά τρόπο ώστε το είδος του προβλεπόμενου φωτισμού να μη δημιουργεί κίνδυνο εργατικού ατυχήματος.
8.3. Οι χώροι, οι θέσεις εργασίας και οι οδοί κυκλοφορίας στους οποίους οι εργαζόμενοι είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένοι σε κινδύνους λόγω βλάβης του τεχνητού φωτισμού πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με φωτισμό ασφαλείας επαρκούς έντασης.
9. *Θύρες και πύλες*
9.1. Οι συρόμενες θύρες πρέπει να διαθέτουν σύστημα ασφάλειας το οποίο να αποτρέπει τον εκτροχιασμό και την πτώση τους.
9.2. Οι θύρες και οι πύλες που ανοίγουν προς τα πάνω πρέπει να είναι εφοδιασμένες με σύστημα ασφαλείας, το οποίο να τις εμποδίζει να ξαναπέφτουν.
9.3. Οι θύρες και οι πύλες που βρίσκονται πάνω στις οδούς διάσωσης πρέπει να επισημαίνονται κατάλληλα.
9.4. Ακριβώς δίπλα από τις πύλες που προορίζονται κυρίως για την προσέλαση οχημάτων πρέπει να υπάρχουν, εφόσον η διάβαση για τους πεζούς δεν είναι ασφαλής, θύρες για την κυκλοφορία των πεζών ευκρινώς επισημαινόμενες και μονίμως ελεύθερες.

- 9.5. Οι μηχανικές θύρες και πύλες πρέπει να λειτουργούν χωρίς κίνδυνο ατυχήματος για τους εργαζόμενους.

Πρέπει να έχουν μηχανισμούς ακινητοποίησης σε περίπτωση κινδύνου εύκολα αναγνωρίσιμους και προσιτούς και να μπορούν, σε περίπτωση διακοπής της παροχής ενέργειας, να ανοίγουν με χειροκίνητο μηχανισμό, εκτός εάν ανοίγουν αυτόματα.

10. Οδοί κυκλοφορίας — Ζώνες κινδύνου

- 10.1. Οι οδοί κυκλοφορίας, στις οποίες περιλαμβάνονται τα κλιμακοστάσια, οι σταθερές κλίμακες, οι αποβάθρες και οι ράμπες φόρτωσης, πρέπει να υπολογίζονται, να τοποθετούνται, να διευθετούνται και να κατασκευάζονται έτσι ώστε να μπορούν να χρησιμοποιούνται εύκολα, με πλήρη ασφάλεια και σύμφωνα με τον προορισμό τους, χωρίς οι εργαζόμενοι που απασχολούνται κοντά σε αυτές τις οδούς κυκλοφορίας να διατρέχουν οιονδήποτε κίνδυνο.

- 10.2. Ο υπολογισμός των διαστάσεων των οδών κυκλοφορίας προσώπων ή/και εμπορευμάτων, περιλαμβανομένων και εκείνων όπου πραγματοποιούνται φορτώσεις και εκφορτώσεις, πρέπει να γίνεται με βάση τον αναμενόμενο αριθμό χρηστών και το είδος της δραστηριότητας.

Εφόσον διά των εν λόγω οδών κυκλοφορίας διέρχονται μεταφορικά μέσα, πρέπει να προβλέπεται επαρκής απόσταση ασφάλειας ή αποτελεσματικά μέσα προστασίας για τους άλλους χρήστες.

Οι οδοί αυτοί πρέπει να επισημαίνονται ευκρινώς, να ελέγχονται τακτικά και να συντηρούνται.

- 10.3. Οι οδοί κυκλοφορίας οχημάτων πρέπει να βρίσκονται σε επαρκή απόσταση από θύρες, πύλες, διαβάσεις πεζών, διαδρόμους και κλιμακοστάσια.

- 10.4. Εφόσον στο εργοτάξιο υπάρχουν ζώνες περιορισμένης πρόσβασης, οι ζώνες αυτές θα πρέπει να είναι εφοδιασμένες με συστήματα που εμποδίζουν την είσοδο μη εξουσιοδοτημένων εργαζομένων.

Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των εργαζομένων στους οποίους επιτρέπεται η είσοδος στις επικίνδυνες ζώνες.

Οι επικίνδυνες ζώνες πρέπει να επισημαίνονται ευκρινώς.

11. Αποβάθρες και ράμπες φόρτωσης

- 11.1. Οι αποβάθρες και οι ράμπες φόρτωσης πρέπει να ανταποκρίνονται στις διαστάσεις του μεταφερόμενου φορτίου.

- 11.2. Οι αποβάθρες φόρτωσης πρέπει να διαθέτουν μία τουλάχιστον έξοδο.

- 11.3. Οι ράμπες φόρτωσης πρέπει να προσφέρουν ασφάλεια στους εργαζομένους κατά της πτώσης.

12. Χώρος για την ελευθερία κινήσεων στη θέση εργασίας

Η επιφάνεια της θέσης εργασίας πρέπει να υπολογίζεται κατά τρόπο ώστε το προσωπικό να διαθέτει επαρκή ελευθερία κινήσεων για τις δραστηριότητές του, λαμβάνοντας υπόψη κάθε παρόντα απαραίτητο εξοπλισμό ή υλικό.

13. Πρώτες βοήθειες

- 13.1. Ο εργοδότης οφείλει να εξασφαλίζει την καθ' οιανδήποτε στιγμή παροχή πρώτων βοηθειών, περιλαμβανομένου και του ειδικά εκπαιδευμένου προσωπικού.

Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για τη μεταφορά των εργαζομένων που υφίστανται ατύχημα ή παρουσιάζουν αιφνίδια αδιαθεσία προκειμένου να τους παρασχεθεί ιατρική βοήθεια.

- 13.2. Σε περίπτωση που είναι απαραίτητο λόγω του μεγέθους του εργοταξίου ή του είδους των δραστηριοτήτων, πρέπει να προβλέπονται ένας ή περισσότεροι χώροι πρώτων βοηθειών.

- 13.3. Οι χώροι πρώτων βοηθειών πρέπει να είναι κατάλληλα εξοπλισμένοι με τις απαραίτητες εγκαταστάσεις και υλικά πρώτων βοηθειών και να είναι εύκολα προσπελάσιμοι με φορεία.

Πρέπει επίσης να φέρουν σήμανση σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις που μεταφέρουν στο εσωτερικό δίκαιο την οδηγία 77/576/ΕΟΚ.

- 13.4. Υλικό πρώτων βοηθειών πρέπει να υπάρχει σε όλα τα μέρη που είναι απαραίτητο λόγω των συνθηκών εργασίας.

Το υλικό πρέπει να φέρει κατάλληλη σήμανση και να είναι ευπρόσιτο.

Η διεύθυνση και ο αριθμός τηλεφώνου της τοπικής υπηρεσίας παροχής πρώτων βοηθειών πρέπει να επισημαίνεται ευκρινώς.

14. Υγειονομικός εξοπλισμός
- 14.1. Αποδυτήρια και ερμάρια για τα ρούχα
- 14.1.1. Στη διάθεση των εργαζομένων πρέπει να τίθενται κατάλληλα αποδυτήρια, εφόσον είναι υποχρεωμένοι να φορούν ειδικά ρούχα εργασίας και δεν μπορεί, για λόγους υγείας ή ευπρέπειας, να τους ζητηθεί να αλλάζουν σε άλλο χώρο.
- Τα αποδυτήρια πρέπει να είναι ευπρόσιτα, να έχουν επαρκή χωρητικότητα και να είναι εξοπλισμένα με καθίσματα.
- 14.1.2. Τα αποδυτήρια πρέπει να έχουν επαρκείς διαστάσεις και να διαθέτουν εξοπλισμό ο οποίος να επιτρέπει σε κάθε εργαζόμενο να στεγνώνει, εφόσον είναι απαραίτητο, τα ρούχα εργασίας του, καθώς και τα προσωπικά του ρούχα και αντικείμενα, και να τα κλειδώνει.
- Εάν οι συνθήκες εργασίας το απαιτούν (π.χ. επικίνδυνες ουσίες, υγρασία, ρύποι) τα ρούχα εργασίας πρέπει να μπορούν να φυλάσσονται ξεχωριστά από την πολιτική περιβολή και τα προσωπικά αντικείμενα.
- 14.1.3. Στη διάθεση των εργαζομένων πρέπει να τίθενται ξεχωριστά αποδυτήρια ή ξεχωριστή χρήση αποδυτηρίων, για άνδρες και γυναίκες.
- 14.1.4. Εφόσον δεν απαιτούνται αποδυτήρια, κατά την έννοια του σημείου 14.1.1 πρώτο εδάφιο, κάθε εργαζόμενος πρέπει να έχει στη διάθεσή του ένα χώρο που να κλειδώνει για την εναπόθεση των ρούχων του και των προσωπικών του αντικειμένων.
- 14.2. Ντους (καταιωνιστήρες), νιπτήρες
- 14.2.1. Εφόσον επιβάλλεται από το είδος εργασίας ή για λόγους υγιεινής, οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους τα κατάλληλα ντους σε επαρκή αριθμό.
- Πρέπει να προβλέπονται χωριστές αίθουσες ντους, ή χωριστή χρήση τους, για άνδρες και γυναίκες.
- 14.2.2. Οι αίθουσες ντους πρέπει να έχουν επαρκείς διαστάσεις προκειμένου ο κάθε εργαζόμενος να μπορεί να τις χρησιμοποιεί άνετα και υπό τις κατάλληλες συνθήκες υγιεινής.
- Τα ντους πρέπει να έχουν ζεστό και κρύο τρεχούμενο νερό.
- 14.2.3. Εφόσον δεν απαιτούνται αίθουσες ντους, κατά την έννοια του σημείου 14.2.1 πρώτο εδάφιο, πρέπει να υπάρχει επαρκής αριθμός κατάλληλων νιπτήρων με τρεχούμενο νερό (εφόσον είναι απαραίτητο, ζεστό) κοντά στις θέσεις εργασίας και τα αποδυτήρια.
- Πρέπει να προβλέπονται χωριστοί νιπτήρες, ή χωριστή χρήση τους, για άνδρες και γυναίκες, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για λόγους ευπρέπειας.
- 14.2.4. Εάν οι αίθουσες ντους ή νιπτήρων και τα αποδυτήρια είναι χωριστά, θα πρέπει να επικοινωνούν με ευκολία μεταξύ τους.
- 14.3. Αποχωρητήρια και νιπτήρες
- Οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους, κοντά στη θέση εργασίας τους, χώρους ανάπαυσης, αποδυτήρια και αίθουσες με λουτρά ή νιπτήρες, καθώς και ειδικούς χώρους με επαρκή αριθμό αποχωρητηρίων και νιπτήρων.
- Πρέπει να προβλέπονται χωριστά αποχωρητήρια, ή χωριστή χρήση των αποχωρητηρίων, για άνδρες και γυναίκες.
15. Χώροι ανάπαυσης ή/και καταλύματα
- 15.1. Εφόσον η ασφάλεια ή η υγεία των εργαζομένων το επιβάλλει, κυρίως σε συνάρτηση με το είδος της ασκούμενης δραστηριότητας ή εφόσον το προσωπικό υπερβαίνει έναν ορισμένο αριθμό ή λόγω απόστασης του εργοταξίου, οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους ευπρόσιτους χώρους ανάπαυσης ή/και καταλύματα.
- 15.2. Οι χώροι ανάπαυσης ή/και τα καταλύματα πρέπει να έχουν επαρκείς διαστάσεις και να διαθέτουν τραπέζια και καθίσματα με ράχη σε αριθμό που να αντιστοιχεί στον αριθμό των εργαζομένων.
- 15.3. Αν δεν υπάρχουν τέτοιοι χώροι, πρέπει να τίθενται στη διάθεση του προσωπικού άλλοι χώροι για παραμονή κατά τη διάρκεια της παύσης εργασίας.

- 15.4. Τα μόνιμα καταλύματα, εφόσον δεν χρησιμοποιούνται σε έκτακτες μόνον περιστάσεις, πρέπει να περιλαμβάνουν ικανό αριθμό χώρων υγιεινής, εντευκτήριο και αναπαυτήριο.
- Οι χώροι πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με κρεβάτια, ερμάρια, τραπέζια και καθίσματα με ράχη ανάλογα με τον αριθμό των εργαζομένων και να ανταποκρίνονται, ενδεχομένως, στην παρουσία εργαζομένων και των δύο φύλων.
- 15.5. Στους ιδίους χώρους ανάπαυσης και στα καταλύματα πρέπει να προβλέπονται κατάλληλα μέτρα για την προστασία των μη καπνιστών από την όχληση του καπνού.
16. *Έγκυες και θηλάζουσες μητέρες*
- Οι έγκυες και οι θηλάζουσες μητέρες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να κατακλίνονται προς ανάπαυση σε κατάλληλες συνθήκες.
17. *Εργαζόμενοι με ειδικές ανάγκες*
- Οι χώροι εργασίας πρέπει να είναι διαρρυθμισμένοι έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, οι απαιτήσεις των εργαζομένων με ειδικές ανάγκες.
- Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται, ιδίως, για τις θύρες, τις οδούς επικοινωνίας, τα κλιμακοστάσια, τα ντους, τους νιπτήρες, τα αποχωρητήρια και τις θέσεις εργασίας που χρησιμοποιούν ή, όπου απασχολούνται άμεσα εργαζόμενοι με ειδικές ανάγκες.
18. *Διάφορες διατάξεις*
- 18.1. Ο περιβάλλον χώρος και η περίμετρος του εργοταξίου πρέπει να έχουν ευκρινή και εμφανή σήμανση και περίφραξη, ώστε να είναι ευκρινώς ορατοί και αναγνωρίσιμοι.
- 18.2. Στη διάθεση των εργαζομένων στο εργοτάξιο πρέπει να τίθεται πόσιμο νερό και, ενδεχομένως, ένα άλλο κατάλληλο μη αλκοολούχο ποτό σε επαρκή ποσότητα, τόσο στους χώρους εργασίας, όσο και κοντά στις θέσεις εργασίας τους.
- 18.3. Στους εργαζόμενους πρέπει:
- να παρέχονται ευκολίες για να λαμβάνουν τα γεύματα τους κάτω από ικανοποιητικές συνθήκες,
 - να παρέχονται, ενδεχομένως, ευκολίες για να παρασκευάζουν τα γεύματα τους κάτω από ικανοποιητικές συνθήκες.

ΜΕΡΟΣ Β

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ

Προκαταρκτική παρατήρηση

Η κατάταξη των ελάχιστων προδιαγραφών σε δύο τμήματα, όπως παρουσιάζονται παρακάτω, δεν πρέπει να θεωρηθεί ως επιτακτική όταν ειδικές περιστάσεις το απαιτούν.

Τμήμα Ι

Θέσεις εργασίας στα εργοτάξια εντός των εγκαταστάσεων

1. *Σταθερότητα και στερεότητα*

Οι κατασκευές πρέπει να έχουν την απαιτούμενη δομή και σταθερότητα ανάλογα με τις διάφορες χρήσεις τους.

2. *Θύρες κινδύνου*

Οι θύρες κινδύνου πρέπει να ανοίγουν προς τα έξω.

Οι θύρες κινδύνου δεν πρέπει να είναι κλειστές κατά τρόπο που να μην μπορεί να τις ανοίξει οιοσδήποτε, εύκολα και αμέσως, σε περίπτωση ανάγκης.

Απαγορεύεται η χρήση συρόμενων και περιστρεφόμενων θυρών ως θυρών κινδύνου.

3. *Εξαερισμός*

Εάν χρησιμοποιούνται εγκαταστάσεις κλιματισμού ή μηχανικού εξαερισμού πρέπει να λειτουργούν κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η έκθεση των εργαζομένων σε ενοχλητικά ρεύματα αέρος.

Αποθέσεις και ρύποι που ενδέχεται να ενέχουν άμεσο κίνδυνο για την υγεία των εργαζομένων, λόγω μολύνσεως του εισπνεομένου αέρα, πρέπει να καθαρίζονται ταχέως.

4. *Θερμοκρασία*

4.1. Η θερμοκρασία των χώρων ανάπαυσης, των χώρων διαμονής του προσωπικού επιφυλακής, των εγκαταστάσεων υγιεινής των κυλικίων καθώς και των χώρων παροχής πρώτων βοηθειών, πρέπει να ανταποκρίνεται στον ειδικό προορισμό των χώρων αυτών.

4.2. Τα παράθυρα, τα ανοίγματα ζενιθιακού φωτισμού και τα υαλώδη τοιχώματα πρέπει να επιτρέπουν την αποφυγή υπερβολικού ηλιασμού, λαμβανομένων υπόψη του είδους της εργασίας και της χρήσης του χώρου.

5. *Φυσικός και τεχνητός φωτισμός*

Οι χώροι εργασίας πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να διαθέτουν επαρκή φυσικό φωτισμό και διατάξεις που να επιτρέπουν τον κατάλληλο τεχνητό φωτισμό για την ασφάλεια και την προστασία της υγείας των εργαζομένων.

6. *Δάπεδα, τοίχοι και οροφές των χώρων*

6.1. Τα δάπεδα των χώρων πρέπει να μην παρουσιάζουν ανωμαλίες, τρύπες ή επικίνδυνα κεκλιμένα επίπεδα και να είναι σταθερά, στερεά και αντιολισθητικά.

6.2. Οι επιφάνειες των δαπέδων, των τοίχων και των οροφών στους χώρους εργασίας πρέπει να μπορούν να υφίστανται συνήθη και εις βάθος καθαρισμό προκειμένου να επιτυγχάνονται κατάλληλες συνθήκες υγιεινής.

6.3. Τα διαφανή ή διαφώτιστα τοιχώματα, και ιδιαίτερα τα εντελώς υαλώδη τοιχώματα, εφόσον βρίσκονται μέσα σε χώρους ή κοντά σε θέσεις εργασίας και σε οδούς κυκλοφορίας, πρέπει να επισημαίνονται ευκρινώς και να είναι κατασκευασμένα από υλικά ασφαλείας ή να χωρίζονται από τις εν λόγω θέσεις εργασίας και τους διαδρόμους κυκλοφορίας ούτως ώστε οι εργαζόμενοι να μην έρχονται σε επαφή με τα τοιχώματα αυτά, ούτε να τραυματίζονται από τυχόν θραύσματά τους.

7. *Παράθυρα και ανοίγματα ζενιθιακού φωτισμού των χώρων*

7.1. Οι εργαζόμενοι πρέπει να μπορούν ασφαλώς να ανοίγουν, να κλείνουν, να ρυθμίζουν και να στερεώνουν τα παράθυρα, τα ανοίγματα ζενιθιακού φωτισμού και τα συστήματα αερισμού.

Όταν τα εν λόγω παράθυρα, ανοίγματα και συστήματα είναι ανοιχτά, η θέση τους πρέπει να είναι τέτοια ώστε να μην αποτελούν κίνδυνο για τους εργαζομένους.

7.2. Τα παράθυρα και τα ανοίγματα ζενιθιακού φωτισμού, πρέπει να είναι σχεδιασμένα κατά τρόπο εναρμονιζόμενο με τον εξοπλισμό ή εφοδιασμένα με κατάλληλα συστήματα έτσι ώστε να καθαρίζονται χωρίς κινδύνους για το προσωπικό καθαρισμού και για τους παρόντες εργαζομένους.

8. *Θύρες και πύλες*

8.1. Η θέση, ο αριθμός, τα υλικά κατασκευής και οι διαστάσεις των θυρών και των πυλών καθορίζονται με βάση τη φύση και τη χρήση των χώρων.

8.2. Στις διαφανείς θύρες πρέπει να τοποθετείται επισήμανση, στο ύψος των ματιών.

8.3. Οι θύρες και πύλες που ανοίγουν και προς τις δύο κατευθύνσεις πρέπει να είναι διαφανείς ή να έχουν διαφανή φατνώματα.

8.4. Εφόσον οι διαφανείς ή διαφώτιστες επιφάνειες των θυρών και πυλών δεν είναι κατασκευασμένες από υλικά ασφαλείας και υπάρχει κίνδυνος τραυματισμού των εργαζομένων από τυχόν θραύσματά τους, οι επιφάνειες αυτές πρέπει να προστατεύονται από τυχόν θραύσματά τους, οι επιφάνειες αυτές πρέπει να προστατεύονται από χτυπήματα που μπορούν να προκαλέσουν τη θραύση τους.

9. *Οδοί κυκλοφορίας*

Εφόσον η χρήση και ο εξοπλισμός των χώρων το απαιτούν, για την εξασφάλιση της προστασίας των εργαζομένων, πρέπει να υποδεικνύεται σαφώς η χάραξη των οδών κυκλοφορίας.

10. *Ειδικά μέτρα για τις κυλιόμενες σκάλες και τους κυλιόμενους διαδρόμους*

Οι κυλιόμενες σκάλες και οι κυλιόμενοι διάδρομοι πρέπει να λειτουργούν ασφαλώς.

Πρέπει να διαθέτουν τα απαραίτητα συστήματα ασφαλείας.

Πρέπει να είναι εξοπλισμένα με συστήματα επείγουσας ακινητοποίησης, τα οποία να αναγνωρίζονται εύκολα και να είναι ευπρόσιτα.

11. *Διαστάσεις και όγκος άερα των χώρων*

Οι χώροι εργασίας πρέπει να έχουν επιφάνεια και ύψος που να επιτρέπουν στους εργαζόμενους να εκτελούν την εργασία τους χωρίς κίνδυνο για την ασφάλεια, την υγεία ή την ευεξία τους.

Τμήμα II

Θέσεις εργασίας σε εργοτάξια εκτός των εγκαταστάσεων

1. *Σταθερότητα και στερεότητα*

1.1. Οι κινητές ή σταθερές θέσεις εργασίας που βρίσκονται σε ύψος ή σε βάθος πρέπει να είναι στερεές και σταθερές ανάλογα με:

- τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούνται με αυτές,
- τα ανώτατα φορτία που ενδέχεται να φέρουν και την κατανομή τους,
- τις εξωτερικές επιδράσεις που είναι δυνατόν να υποστούν.

Αν τα υποστηρίγματα και τα υπόλοιπα στοιχεία των θέσεων αυτών δεν διαθέτουν εγγενή ευστάθεια, πρέπει να εξασφαλίζεται η ευστάθειά τους με κατάλληλα και ασφαλή μέσα στερέωσης ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε άκαιρη ή ακούσια μετακίνηση του συνόλου ή τμημάτων των εν λόγω θέσεων εργασίας.

1.2. Έλεγχος

Η σταθερότητα και η ευστάθεια πρέπει να ελέγχονται καταλλήλως, ιδίως μετά από ενδεχόμενη αλλαγή του ύψους ή του βάθους της θέσεως εργασίας.

2. *Εγκαταστάσεις διανομής ενέργειας*

2.1. Οι εγκαταστάσεις διανομής ενέργειας του εργαταξίου, ιδίως οι εγκαταστάσεις που υπόκεινται σε εξωτερικές επιδράσεις, πρέπει να ελέγχονται και να συντηρούνται τακτικά.

2.2. Οι προϋπάρχουσες της έναρξης λειτουργίας του εργοταξίου εγκαταστάσεις πρέπει να εντοπίζονται, να ελέγχονται και να επισημαίνονται ευκρινώς.

2.3. Εφόσον υπάρχουν εναέριοι ηλεκτροφόροι αγωγοί, πρέπει, όποτε είναι δυνατό, να εκτρέπονται έξω από το εργοτάξιο είτε να τίθενται εκτός τάσης.

Εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, πρέπει να τοποθετούνται φράγματα ή προειδοποιητικά σήματα προκειμένου τα οχήματα και οι εγκαταστάσεις να παραμένουν σε απόσταση.

Σε περίπτωση που οχήματα του εργοταξίου οφείλουν να περάσουν κάτω από τους αγωγούς αυτούς, πρέπει να γίνονται οι κατάλληλες προειδοποιήσεις και να αίρεται προσωρινά η προστασία.

3. *Ατμοσφαιρικές επιδράσεις*

Οι εργαζόμενοι πρέπει να προφυλάσσονται κατά των ατμοσφαιρικών επιδράσεων που μπορούν να βλάψουν την ασφάλεια και την υγεία τους.

4. *Πτώσεις αντικειμένων*

Οι εργαζόμενοι πρέπει να προφυλάσσονται, εφόσον είναι τεχνικά εφικτό, από τις πτώσεις αντικειμένων με μέσα συλλογικής προστασίας.

Τα υλικά και ο εξοπλισμός πρέπει να φυλάσσονται ή να στοιβάζονται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η κατάρρευση ή ανατροπή τους.

Εφόσον είναι αναγκαίο, πρέπει να προβλέπονται στεγαζόμενοι διάδρομοι στο εργοτάξιο ή να καθίσταται αδύνατη η πρόσβαση στις επικίνδυνες ζώνες.

5. Πτώσεις από ύψος

- 5.1. Οι πτώσεις από ύψος πρέπει να προλαμβάνονται, ιδίως μέσω στερεών κιγκλιδωμάτων με επαρκές ύψος που θα διαθέτουν τουλάχιστον ένα εμπόδιο στη στάθμη του δαπέδου, ένα χειρολισθήρα και ενδιάμεσο οριζόντιο στοιχείο, ή με άλλο ισοδύναμο μέσον.
- 5.2. Οι εργασίες σε ύψος μπορούν καταρχήν να πραγματοποιούνται μόνον με τη βοήθεια του κατάλληλου εξοπλισμού ή με μηχανισμούς συλλογικής προστασίας όπως κιγκλιδώματα, εξέδρες ή δίχτυα προστασίας.
- Σε περίπτωση που η χρήση αυτών των εξοπλισμών δεν είναι δυνατή λόγω της φύσεως των εργασιών, πρέπει να προβλέπονται τα κατάλληλα μέσα πρόσβασης και να χρησιμοποιούνται εξαρτισμοί ή άλλα μέσα ασφάλειας με αγκύρωση.

6. Ικρίωματα και κλίμακες (*)

- 6.1. Τα ικρίωματα πρέπει να σχεδιάζονται, να κατασκευάζονται και να συντηρούνται έτσι ώστε να μην μπορούν να καταρρεύσουν ή να μετατοπισθούν τυχαία.
- 6.2. Οι εξέδρες εργασίας, οι γέφυρες και οι κλίμακες των ικριωμάτων πρέπει να κατασκευάζονται, να έχουν τις δέουσες διαστάσεις, να προστατεύονται και να χρησιμοποιούνται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η πρόωπη προσώπων ή η έκθεσή τους σε πτώσεις αντικειμένων.
- 6.3. Τα ικρίωματα πρέπει να επιθεωρούνται από αρμόδιο άτομο:
- α) πριν από την έναρξη της χρήσης τους·
 - β) στη συνέχεια, κατά τακτά χρονικά διαστήματα·
 - γ) μετά από κάθε μετατροπή, περίοδο αχρηστίας, κακοκαιρία ή σεισμικές δονήσεις ή μετά από οποιοδήποτε περισταθεί που μπορούν να επηρεάσουν την αντοχή ή τη σταθερότητά τους.
- 6.4. Οι κλίμακες πρέπει να έχουν επαρκή αντοχή και να συντηρούνται δεόντως.
- Πρέπει να χρησιμοποιούνται σωστά, στον κατάλληλο χώρο και σύμφωνα με τη χρήση για την οποία προορίζονται.
- 6.5. Θα πρέπει να λαμβάνεται πρόνοια ώστε να αποφεύγονται ακούσιες μετατοπίσεις των κινητών ικριωμάτων.

7. Συσκευές ανύψωσης (*)

- 7.1. Κάθε συσκευή ή εξάρτημα ανύψωσης, συμπεριλαμβανομένων και των συστατικών στοιχείων τους, των συνδέσμων, των αγκυρώσεων και των στηριγμάτων τους, πρέπει:
- α) να σχεδιάζονται και να κατασκευάζονται ορθά και να έχουν την απαραίτητη αντοχή για την κατά προορισμό χρήση τους·
 - β) να εγκαθίστανται και να χρησιμοποιούνται σωστά·
 - γ) να διατηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας·
 - δ) να παρακολουθούνται και να υποβάλλονται σε περιοδικές δοκιμές και ελέγχους σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία·
 - ε) να χρησιμοποιούνται από εργαζόμενους που έχουν εκπαιδευθεί κατάλληλα.
- 7.2. Κάθε συσκευή και εξάρτημα ανύψωσης πρέπει να φέρει ευκρινώς ένδειξη του ανώτατου επιτρεπόμενου φορτίου.
- 7.3. Οι συσκευές ανύψωσης, καθώς και τα εξαρτήματά τους, δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται για σκοπούς διαφορετικούς από εκείνους για τους οποίους προορίζονται.

8. Οχήματα, χωματουργικά μηχανήματα και μηχανήματα διακίνησης υλικών (*)

- 8.1. Όλα τα οχήματα και τα χωματουργικά μηχανήματα καθώς και τα μηχανήματα διακίνησης υλικών πρέπει:
- α) να είναι σωστά σχεδιασμένα και κατασκευασμένα λαμβάνοντας υπόψη, στο μέτρο του δυνατού, τις εργονομικές αρχές·
 - β) να διατηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας·
 - γ) να χρησιμοποιούνται σωστά.

(*) Το παρόν σημείο θα διευκρινιστεί στα πλαίσια της μελλοντικής οδηγίας που θα τροποποιεί την οδηγία 89/655/ΕΟΚ, προκειμένου ιδίως να συμπληρώσει το σημείο 3 του παραρτήματός της.

- 8.2. Οι οδηγοί και χειριστές των οχημάτων και των χωματουργικών μηχανημάτων καθώς και των μηχανημάτων διακίνησης υλικών πρέπει να έχουν λάβει ειδική εκπαίδευση.
- 8.3. Πρέπει να λαμβάνονται προληπτικά μέτρα ώστε να αποφεύγεται η πτώση των εν λόγω οχημάτων και μηχανημάτων στο χώρο εκσκαφής ή στο νερό.
- 8.4. Τα χωματουργικά μηχανήματα και τα μηχανήματα διακίνησης υλικών πρέπει, εφόσον είναι απαραίτητο, να είναι εφοδιασμένα με τα κατάλληλα συστήματα ώστε ο οδηγός να προστατεύεται κατά της σύνθλιψης σε περίπτωση ανατροπής του μηχανήματος, καθώς και κατά της πτώσης αντικειμένων.
9. *Εγκαταστάσεις, μηχανές, εξοπλισμός (*)*
- 9.1. Οι εγκαταστάσεις, οι μηχανές και ο εξοπλισμός, συμπεριλαμβανομένων και των μηχανοκινήτων ή μη εργαλείων χειρός πρέπει:
- α) να είναι σωστά σχεδιασμένες και κατασκευασμένες λαμβάνοντας υπόψη, στο μέτρο του δυνατού, τις εργονομικές αρχές·
 - β) να διατηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας·
 - γ) να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εργασία για την οποία προορίζονται·
 - δ) να χρησιμοποιούνται από εργαζόμενους που έχουν λάβει κατάλληλη εκπαίδευση.
- 9.2. Οι εγκαταστάσεις και τα όργανα υπό πίεση πρέπει να παρακολουθούνται και να υποβάλλονται σε δοκιμές και ελέγχους κατά τακτά χρονικά διαστήματα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
10. *Εκσκαφές, φρέατα, χωματουργικές και υπόγειες εργασίες, σήραγγες*
- 10.1. Στις εκσκαφές, τα φρέατα, τις υπόγειες εργασίες ή τις σήραγγες πρέπει να λαμβάνονται οι απαραίτητες προφυλάξεις:
- α) με την κατάλληλη υποστήριξη και διαμόρφωση των πρανών·
 - β) για την πρόληψη των κινδύνων από την πτώση ανθρώπων, εξοπλισμού ή αντικειμένων, καθώς και εισροής ύδατος·
 - γ) ώστε να υπάρχει επαρκής εξαερισμός σε όλες τις θέσεις εργασίας και να διατηρείται ατμόσφαιρα κατάλληλη για την αναπνοή, χωρίς να παρουσιάζει κινδύνους για την υγεία·
 - δ) προκειμένου να μπορούν οι εργαζόμενοι να προφυλάσσονται σε χώρο ασφαλή σε περίπτωση πυρκαγιάς, εισροής ύδατος ή υλικών.
- 10.2. Πριν από την έναρξη χωματουργικών εργασιών, πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για τον προσδιορισμό και τη μείωση στο ελάχιστο των κινδύνων από υπόγεια καλώδια και άλλα συστήματα διανομής.
- 10.3. Πρέπει να προβλέπονται ασφαλείς οδοί εισόδου και εξόδου στο χώρο εκσκαφής.
- 10.4. Τα προϊόντα της εκσκαφής, ο εξοπλισμός και τα κινούμενα οχήματα πρέπει να τηρούνται σε απόσταση από τις εκσκαφές. Εφόσον είναι απαραίτητο, πρέπει να κατασκευάζονται κατάλληλες περιφράξεις.
11. *Εργασίες κατεδάφισης*
- Όταν η κατεδάφιση ενός κτιρίου ή έργου ενέχει κίνδυνο για τους εργαζομένους ή το κοινό:
- α) πρέπει να αναλαμβάνονται τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα, μέθοδοι και διαδικασίες·
 - β) οι εργασίες πρέπει να σχεδιάζονται και να εκτελούνται υπό την επίβλεψη αρμοδίου προσώπου.
12. *Φέροντες οργανισμοί από μέταλλο ή σκυρόδεμα, ξυλότυποι και βαρέα προκατασκευασμένα στοιχεία*
- 12.1. Οι φέροντες οργανισμοί από μέταλλο ή σκυρόδεμα και τα στοιχεία τους, οι ξυλότυποι, τα προκατασκευασμένα στοιχεία ή τα προσωρινά στηρίγματα και οι αντιστηρίξεις πρέπει να συναρμολογούνται ή να αποσυναρμολογούνται υπό την επίβλεψη αρμοδίου προσώπου.
- 12.2. Πρέπει να λαμβάνονται επαρκή προληπτικά μέτρα για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που οφείλονται στο εύθραυστο ή στην προσωρινή αστάθεια ενός έργου.

(*) Το παρόν σημείο θα διευκρινιστεί στα πλαίσια της μελλοντικής οδηγίας που θα τροποποιεί την οδηγία 89/655/ΕΟΚ, προκειμένου ιδίως να συμπληρώσει το σημείο 3 του παραρτήματός της.

- 12.3. Οι ξυλότυποι, τα προσωρινά στηρίγματα και οι αντιστηρίξεις πρέπει να σχεδιάζονται, να υπολογίζονται, να εκτελούνται και να συντηρούνται έτσι ώστε να αντέχουν χωρίς κίνδυνο στις καταπονήσεις που μπορεί να τους επιβληθούν.
13. *Προσωρινά αναχώματα και κιβώτια κατασκευής υποβρυχίων εργασιών*
- 13.1. Όλα τα προσωρινά αναχώματα και τα κιβώτια πρέπει να:
- α) κατασκευάζονται σωστά, με κατάλληλα και στερεά υλικά επαρκούς αντοχής·
 - β) διαθέτουν επαρκή εξοπλισμό ώστε να μπορούν οι εργαζόμενοι να προστατευτούν σε περίπτωση απότομης εισροής ύδατος ή υλικών.
- 13.2. Η κατασκευή, η τοποθέτηση, η μετατροπή ή η αποσυναρμολόγηση ενός προσωρινού αναχώματος ή ενός κιβωτίου πρέπει να γίνονται υπό την επίβλεψη αρμοδίου προσώπου.
- 13.3. Όλα τα προσωρινά αναχώματα και τα κιβώτια πρέπει να επιθεωρούνται κατά τακτά διαστήματα από αρμόδιο πρόσωπο.
14. *Εργασίες στις στέγες*
- 14.1. Εφόσον είναι απαραίτητο, για την αποτροπή κινδύνου ή όταν το ύψος ή η κλίση υπερβαίνουν τις τιμές που καθορίζονται από τα κράτη μέλη, πρέπει να λαμβάνονται συλλογικά προληπτικά μέτρα προκειμένου να αποφευχθεί η πτώση των εργαζομένων, των εργαλείων ή άλλων αντικειμένων ή υλικών.
- 14.2. Όταν εργαζόμενοι πρέπει να εργαστούν επί ή πλησίον στέγης ή οποιασδήποτε άλλης επιφάνειας από εύθραυστο υλικό διά μέσου του οποίου κινδυνεύουν να πέσουν, πρέπει να λαμβάνονται προληπτικά μέτρα έτσι ώστε να μην βαδίσουν από απροσεξία στην επιφάνεια των εύθραυστων υλικών ή να μην πέσουν.
-